

Wprowadzenie

Zapraszam do lektury artykułów zawartych w numerze tematycznym *Prze-
glądu Psychologicznego* poświęconym analizie zachowań jednostek w sytuacji za-
grożenia pandemią COVID-19 i zanieczyszczeniem środowiska. Przedstawiono
w nich analizy dotyczące odczuć i zachowań jednostek, związanych z reakcjami
na zakażenie oraz przymusową izolację i ograniczenia funkcjonowania, z ochroną
przed zakażeniem koronawirusem i zapobieganiem zanieczyszczeniu środowiska,
a także z korzystaniem z mediów jako źródła informacji, istotnego dla poczucia
bezpieczeństwa. Opisano znaczenie dla zachowań różnych charakterystyk osobo-
wych, takich jak reaktancja, cele i aspiracje życiowe, percepowane kompetencje
do przeciwdziałania zagrożeniom oraz strategii radzenia sobie ze stresem.

Numer otwiera tekst przygotowany przez Martę Mrozowicz-Wrońską, Ka-
tarzynę Ślosarczyk i Martę Koczurek. Autorki przedstawiają wyniki analizy ja-
kościowej wywiadów, przeprowadzonych z kobietami poddanymi przymusowej
izolacji z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w czasie pierwszej fali pan-
demii w Polsce. Analiza pozwoliła na opis tego, w jaki sposób osoby izolowa-
ne doświadczają, rozumieją i nadają sens sytuacji, w której się znalazły. Z ko-
lei Dariusz Drażkowski podejmuje szerszy temat reakcji na regulacje związane
z pandemią COVID-19, przyjmując jako punkt wyjścia teorię reaktancji. Autor
dokonał przeglądu 59 badań i wskazał determinanty odczuwania stanu reak-
tancji przeciw regulacjom antycovidowym oraz zależności występujące między
reaktancją (cechą i stanem) a gotowością do podążania za regulacjami antycovi-
dowymi. Następny artykuł odnosi się do znaczenia mediów w czasie pandemii.
Magdalena Iwanowska, Blanka Kondratowicz i Anna Maria Zawadzka opisują
wyniki badania przekrojowego, w którym skupiły się na związkach między celami
osobistymi (zdrowie, bezpieczeństwo, ekscytujące życie) i lękiem powiązany
z obecnością pandemii COVID-19 (traktowanymi jako potencjalne predyktory)
a korzystaniem z informacji medialnych. Natomiast Grażyna Wąsowicz w ra-
mach badania przekrojowego przedstawia analizy dotyczące percepcji zagrożenia
COVID-19 i zanieczyszczeniem środowiska, gotowości ponoszenia kosztów eko-
nomicznych w przeciwdziałaniu im oraz zachowania ochronne przed COVID-19
i zapobiegające zanieczyszczeniu środowiska. Autorka poszukiwała także odpo-
wiedzi na pytanie, czy te same zasoby psychologiczne spośród uwzględnionych
w badaniu (aspiracje życiowe, percepowane kompetencje i strategii radzenia so-
bie ze stresem) stanowią predyktory gotowości ponoszenia kosztów ekono-
micznych i podejmowanych zachowań.

W dalszej części numeru zawarto sprawozdanie z konferencji zorganizowanej przez Fundację na rzecz Rozwoju Polskiej Psychologii im. Tadeusza Tomaszewskiego, Akademię Leona Koźmińskiego i Wydział Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego na temat *Zagrożenie COVID-19 oraz zagrożenie zmianą klimatu w świetle wyników badań psychologicznych*. Numer zamyka prezentacja skróconej wersji *Białej księgi zdrowia populacyjnego*, której pełna wersja opracowana została przez Global Psychology Alliance (GPA). GPA tworzy 60 stowarzyszeń psychologicznych ze wszystkich kontynentów, które połączyły siły w celu podniesienia poziomu wiedzy psychologicznej, niezbędnej do walki z globalnymi wyzwaniami. W *Białej księdze* postulowane jest umiejscowienie zdrowia psychicznego w modelu zdrowia populacji. Tłumaczenie przygotowała prof. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, przedstawicielka Polski w GPA z ramienia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Żywię przekonanie, że rozpowszechnianie wiedzy na temat czynników determinujących zmianę zachowań wobec zagrożeń i skutków tej zmiany przyczyni się do lepszego rozumienia procesów związanych z reakcjami jednostek; wiedza ta może także stanowić podstawę konstruowania programów prewencyjnych, promocyjnych i pomocowych.

Grażyna Wąsowicz
Akademia Leona Koźmińskiego